

mihael

KAPELANIJA SV. MIHAELA ARKANĀELA MUP - SJEDIŠTE I RAVNATELJSTVO POLICIJE

PEDESETNICA - DUHOVI

DUH ISTINE
UPUĆIVAT ĆE VAS
U SVU ISTINU

mihael

17 / 2021.

**LISTIĆ POLICIJSKE KAPELANIJE
SV. MIHAELA ARKANĐELA
MUP - SJEDIŠTE I
RAVNATELJSTVO POLICIJE**
Godište XVI. (2021.), Broj 17(484),
PEDESETNICA - DUHOVI
23. svibnja 2021.

Kontakt:
vlč. Željko Rakošec,
policijski kapelan
tel.: 22 712, 85 682;
e-mail: zrakosec@mup.hr

Vinko Bakula,
pomoćnik policijskoga kapelana
tel.: 88 853, 22 715, 82 805;
e-mail: vbakula@mup.hr

Slika na naslovnici: <https://christthekingpriory.com/>

SVIBANJ

Ned	23.	PEDESETNICA - DUHOVI Željko
Pon.	24.	BLAŽENA DJEVICA MARIJA MAJKA CRKVE, Marija Pomoćnica
Uto.	25.	Beda Časni, Grgur VII. Papa, Marija
Sri.	26.	Filip Neri, Zdenko, Anamarija
Čet.	27.	Augustin Kenterber, Bruno, Tin
Pet.	28.	German, Velimir, Anamarija, Vilim
Sub.	29.	EUZEBIJE I POLION Dan kapelanije PU vukovarsko-srijemska

MEDITACIJA

Otići da bi došao Duh 3

SLUŽBA RIJEČI PETA VAZMENA NEDJELJA

UVOD U ČITANJA
Duhovski poučak 4

ČITANJA
Duh istine upućivat će vas u svu
istinu 6

HOMILIJA
Duh Sveti je Bog mira 8

KATEHEZA

Isusovo uskrsnuće 10

Mali vjeronaučni leksikon 12

UZ SPOMENDAN

Sveti Euzebij i Polion 14

NAŠI POKOJNI 16

Otići da bi došao Duh

Božji se Duh često obznanjuje u našoj odsutnosti.

Kad se Isus uvečer prije svoje muke opraštao od svojih učenika, rekao je:

Bolje je za vas da ja odem: jer ako ne odem, Branitelj neće doći k vama; ako pak odem, poslat ću ga k vama... No kada dođe on - Duh Istine - upućivat će vas u svu istinu (Iv 16,7.13).

Samo u njegovoj odsutnosti otkrivaju Isusovi učenici potpuno značenje njegove prisutnosti. Samo u njegovoj odsutnosti shvaćaju potpuno njegove riječi i doživljavaju potpuno zajedništvo s njim. I samo su se u njegovoj odsutnosti mogli sabrati u zajednici vjere, nade i ljubavi.

Ako i sami čvrsto nastojimo da k svojim prijateljima dolazimo u Isusovo ime - da po nama Isus Krist postane za njih prisutan - smijemo se pouzdati u to, da će njegov Duh doći i k njima po našem dolasku. Tako može ne samo naša prisutnost nego i naša odsutnost postati dar za druge.

Henri J. M. Nouwen

<https://northtexascatholic.org/>

Duhovski poučak

Kako je kula babilonska „dahom pala“

Pisac Djela apostolskih izvješćuje o događajima koji su se zbili na „dan Pedesetnice“, pedeset dana nakon židovske Pashe, odnosno nakon Uskrsa. Hrvatski izraz doslovno prevodi grčku riječ Pentekostes, a to je grčki naziv za onaj isti blagdan koji se hebrejski zove Šavuot – Sedmice, Blagdan sedmica. Bio je to prvotno blagdan žetve, a kasnije će postati blagdan primanja Saveza na Sinaju. Nije sigurno koliko Luka doista želi naglasiti paralelu između dara Duha Svetoga i dara Saveza na Sinaju. Tekst opisuje nešto izvanredno: „šum s neba“, „silan vjetar“, „ognjeni razdijeljeni jezici“. Sve to upućuje na osobit Božji zahvat. Šum i vjetar upućuju na prisutnost Duha Svetoga. Već i sama riječ „vjetar“ u grčkom podsjeća na duh, na dah Božji. Bog tim dahom stvara svijet, kao što je to vidljivo u psalmima: „Gospodnjom su riječju nebesa sazdana i dahom usta njegovih sva vojska njihova.“ Ognjeni jezici koji silaze na prisutne podsjećaju na Izaijin poziv koji je također praćen izvanrednim događajima: „Od gromka glasa onih koji klicahu stresoš se do vratci na pragovima, a Dom se napuni dimom.“ Izaija se žali da je čovjek nečistih usana, no tada doleti seraf sa žeravom u ruci kojom se dotiče Izaijinih usta: „Evo, usne je tvoje dotaklo, krivica ti je skinuta i grijeh oprošten.“ Nato je prorok spreman odgovoriti: „Evo me, mene pošalji.“

Novo stvaranje po Duhu Svetom

Moguće je da je pisac Djela apostolskih imao pred očima tu sliku kad je opisivao silazak Duha Svetoga koji čisti usta učenika, a oni počinju „govoriti drugim jezicima“.

No na tom mjestu taj dar ima sasvim određenu ulogu: da učini razumljivom kršćansku poruku mnoštvu koje se ondje nalazilo, i to svakomu na njegovu jeziku. Želi se naglasiti da je sada nadvladana ona podjela među narodima koja je davno nastala prilikom izgradnje babilonske kule. Ljudi koji čuju apostole kako govore na njihovim jezicima nisu tada još pogani. Riječ je o Židovima iz dijaspore koji su uz kulturu zemlje u kojoj su živjeli primili i njezin jezik. Jedino riječi „pridošlice“ i „sljedbenici“ označuju skupine simpatizera židovske vjere iz poganskih naroda. Svi oni čuju apostole kako njihovim jezicima „razglašuju veličanstvena djela Božja“. Na taj način apostoli postaju oni koji će „slaviti njegovo sveto ime, pričajući o veličanstvu djela njegovih“. Tim riječima knjiga Sirahova govori o Božjem stvaranju čovjeka, navodeći nekoliko puta istu grčku riječ koja se u Novom zavjetu nalazi samo u tom odjeljku prevedena kao „veličanstvena djela“ (grč. megaleia). Na taj način daje se naslutiti da se pritom, u „gornjoj sobi“, događa novo stvaranje. Duh koji je nekoć lebdio nad vodama sada lebdi nad početcima Crkve, dok Bog stvara novoga čovjeka koji će proglašavati njegova veličanstvena djela.

Učenici su (napokon) shvatili smisao

Isus u evanđelju govori svojim učenicima o svijetu koji njega mrzi te u skladu s tim mrzi i Otca. Isus će, međutim, svojim učenicima poslati od Oca „Branitelja“ (grč. parakletos). To je „Duh Istine“, po kojem će učenici moći „ostati u Istini“ i „svjedočiti“ za Isusa. Na taj će način Isus ostati prisutan u svijetu koji ga mrzi. Učenici su sposobni svjedočiti za Isusa jer su „od početka“ s njime. Duh Branitelj ima ulogu onoga koji daje Isusovim učenicima snagu za svjedočanstvo u neprijateljskom svijetu, a s druge strane jamči ispravnost sadržaja toga svjedočanstva. Kao takav, on je „Duh Istine“ koji upućuje učenike „u svu istinu“, i to tako što im prenosi ono „što čuje“. To je Ivanov slikovit način govora čija je svrha objasniti da primajući poticaje Duha, učenici zapravo primaju nauk od samoga Boga. Oni prije uskrsnuća i prije silaska Duha Svetoga nisu mogli shvatiti sve otajstvo Boga i njegova spasenjskoga nauma, no zato će im sada Duh to prenositi, po njemu će shvatiti smisao Isusove muke i smrti koji se nalazi u porazu i osudi kneza ovoga svijeta.

Razapete požude

Apostol Pavao u Poslanici Galaćanima raspravlja s kršćanima koji su počeli popuštati pred onima koji su od njih tražili da obrezuju pogane koji

prihvaćaju kršćansku vjeru i da ih prisiljavaju na potpuno obdržavanje židovskoga Zakona. Stoga Pavao naglašava nasuprot tomu kršćansku slobodu. Ipak, nakon što je upozorio Galaćane da su na slobodu doduše pozvani, ali ta sloboda ne smije biti „izlikom tijelu“, upućuje ih na ljubav prema bližnjima. U tome je sav Zakon. Obdržavati taj Zakon ljubavi znači „živjeti po Duhu“. Na taj način kršćani ne će ugađati požudi tijela koja se izričito protivi Duhu. Zbog požude Bog je ljudima dao Zakon, no ako oni dopuste da ih Duh vodi, to jest sâm Bog, onda više nisu pod Zakonom. Pavao sada donosi jedan od svojih „popisa djela tijela“. Slični su se popisi u to doba širili i poganskim, a osobito židovskim svijetom. Oni koji čine takva djela ne žive po ljubavi, ne žive po Duhu, pa stoga ne mogu ni baštiniti kraljevstva koje dolazi silom toga Duha. Tom se popisu djelâ tijela suprotstavlja popis djelâ koja su „plod Duha“, protiv kojih nema zakona. Sva su ta djela očitovanje međusobne ljubavi, djela što ih kršćanin, sjedinjen s Kristom, spontano izvršava po Duhu. Zato mu više nije potreban Zakon koji bi ga izvana prisiljavao na ispravno vladanje. Ta oni su već s Kristom razapeli svoje požude. Stoga Pavao ponovno poziva Galaćane da po Duhu, po kojem imaju život, uređuju i način toga života.

Prvo čitanje: Dj 2, 1-11

Svi se napuniše Duha Svetoga i počеше govoriti.

Čitanje Djela apostolskih

Kad je napokon došao dan Pedesetnice, svi su bili zajedno na istome mjestu. I eto iznenada šuma s neba, kao kad se digne silan vjetar. Ispuni svu kuću u kojoj su bili. I pokažu im se kao neki ognjeni razdijeljeni jezici te siđe po jedan na svakoga od njih. Svi se napuniše Duha Svetoga i počеше govoriti drugim jezicima, kako im već Duh davaše zboriti.

A u Jeruzalemu su boravili Židovi, ljudi pobožni iz svakog naroda pod nebom. Pa kad nastaje ona huka, strča se mnoštvo i smete jer ih je svatko čuo govoriti svojim jezikom. Svi su bili izvan sebe i divili se govoreći: „Gle! Nisu li svi ovi što govore Galilejci? Pa kako to da ih svatko od nas čuje na svojem materinskom jeziku? Parti, Međani, Elamljani, žitelji Mezopotamije, Judeje i Kapadocije, Ponta i Azije, Frigije i Pamfilije, Egipta i krajeva libijskih oko Cirene, pridošlice Rimljani, Židovi i sljedbenici, Krećani i Arapi - svi ih mi čujemo gdje našim jezicima razglašuju veličanstvena djela Božja.“

Riječ Gospodnja

Otpjevni psalam: Ps 104, 1ab.24ac. 29bc- 31.34

Pošalji Duha svojega, Gospodine, i obnovi lice zemlje!

Blagoslavljaljaj, dušo moja, Gospodina!
Gospodine, Bože moj silno si velik!
Kako su brojna tvoja djela, Gospodine,
puna je zemlja stvorenja tvojih .

Ako dah im oduzmeš, ugibaju,
i opet se u prah vraćaju.
Pošalješ li dah svoj, opet nastaju,
i tako obnavljaš lice zemlje.

Neka dovijeka traje slava Gospodnja:
nek se raduje Gospodin
u djelima svojim!

Bilo mu mило pjevanje moje!
Ja ću se radovati u Gospodinu .

Drugo čitanje: Gal 5, 16-25

Plodovi Duha.

Čitanje Poslanice svetoga Pavla apostola Galaćanima

Braćo:
Po Duhu živite pa nećete ugađati požudi tijela! Jer tijelo žudi protiv Duha, a Duh protiv tijela. Doista, to se jedno drugomu protivi da ne činite što hoćete. Ali ako vas Duh vodi, niste pod Zakonom.

A očita su djela tijela. To su: bludnost, nečistoća, razvratnost, idolopoklonstvo, vraćanje, neprijateljstva, svađa, ljubomor, srdžbe, spletkarenja, razdori, strančarenja, zavisti, pijančevanja, pijanke i tome slično. Unaprijed vam kažem, kao što vam već rekoh: koji takvo što čine, kraljevstva Božjega neće baštiniti. Plod je pak Duha: ljubav, radost, mir, velikodušnost, uslužnost, dobrota, vjernost, blagost, uzdržljivost. Protiv tih nema zakona. Koji su Kristovi, razapeše tijelo sa strastima i požudama. Ako živimo po Duhu, po Duhu se i ravnajmo!

Riječ Gospodnja

Evandjelje: Iv 15, 26-27; 16, 12-15

Duh istine upućivat će vas u svu istinu.

Svršetak svetog Evandjelja po Ivanu

Uono vrijeme: Reče Isus svojim učenicima:

„Kada dođe Branitelj koga ću vam poslati od Oca - Duh Istine koji od Oca izlazi - on će svjedočiti za mene. I vi ćete svjedočiti jer ste od početka sa mnom.

Još vam mnogo imam kazati, ali sada ne možete nositi. No kada dođe on - Duh Istine - upućivat će vas u svu istinu; jer neće govoriti sam od sebe, nego će govoriti što čuje i navješćivat će vam ono što dolazi. On će mene proslavljati jer će od mojega uzimati i navješćivati vama. Sve što ima Otac, moje je. Zbog toga vam rekoh: od mojega uzima i - navješćivat će vama.”

Riječ Gospodnja

Duh Sveti je Bog mira

U evanđelju čitamo o Isusovom ukazanju i o onom trenutku kada svojim učenicima predaje Duha Svetoga: „Primate Duha Svetoga!“. Isus se izražava na zanimljiv način. Ne kaže: „Ja vama darujem Duha Svetoga“, ili da ću na vas izliti Duha Svetoga, već: „Primate Duha Svetoga“. Kao da govori: „Duh Sveti je vaš, možete mu se obratiti kada god to zaželite, kad god ste u potrebi, to jest uvijek i svugdje“.

Druga zanimljiva okolnost je ta da Isus povezuje Duha Svetoga s poslanjem koje je namijenjeno apostolima: „Kako je mene poslao Otac, tako i ja šaljem vas“. S ovim riječima je dahnuo na njih i nastavio: „Uzмите Duha Svetoga!“ Prema tome, Duh Sveti nije samo dar koji je dān za njihovo osobno dobro, već je to pozadinski izvor snage za poslanje prema drugima.

Treća okolnost koja plijeni našu pozornost je da Isus Duha Svetoga povezuje s mirom. Pored ljubavi, jedna od

najčešće spominjanih riječi u današnje vrijeme, a koja zbog toga gubi svoje izvorno značenje je riječ „mir“. Na pragu Nove godine želimo mir jedan drugome, u molitvi vjernika molimo za mir, Kristov mir predajemo jedan drugome i u svetoj misi. Svaki političar se zauzima za mir posebice uoči izbora. Što je zapravo mir? Da pitanje uopće nije jednostavno ili suvišno, dovoljan je dokaz pojmovna zbrka koja karakterizira sam pojam „mira“. Velike sile u interesu mira započinju rat, vojnike danas nazivaju „mirovnim snagama“, utrka u atomskom naoružanju trebala bi služiti miru, a rastavu braka često puta opravdavaju potrebom mira u obitelji: „bolje je rastaviti se u miru nego živjeti u neprestanoj svađi“. Teško je razumljiva ova logika, zar se ne bi moglo na slijedeći način pristupiti situaciji: „bolje se pomiriti nego prekršiti bračni zavjet?“.

U Svetom pismu mir je jedan od darova Mesije. Sam Isus potvrđuje to kada se na slijedeći način oprašta od svojih učenika: „Mir s vama. Svoj mir darujem vama“ (Iv 14,27). To je mir onoga koji zna da je njegov život u ruci Božjoj.

Evandeoski mir nas poziva da širimo Božju ljubav koja obuhvaća svakoga i da svjedočimo da je Isus svoj život žrtvovao za svakog čovjeka. Nitko nije isključen iz spasenja. Ako se s takvim stavom približavamo drugima, tada postajemo svjedocima mira.

Drugi preduvjet za prihvaćanje darovanog mira je unutarnje pomirenje. Sveti Ambrozije piše: „Sve dok nisi očistio svoj duh od sebičnih interesa, a posebice od grješnih navika, nećeš biti u stanju zračiti mirom prema drugima“. Iz psihologije znamo da agresivnost prema drugima gotovo uvijek potiče iz frustracije ili doživljenog neuspjeha. Svađalački nastrojeni čovjek u sebi nosi problem koji ga čini agresivnim. Uvjet mira je, dakle, unutarnje pomirenje, što znači da zbog naših poteškoća ili neuspjeha ne okrivimo druge, već da za iste prihvatimo svoju odgovornost.

Svaki kršćanin je pozvan da bude čovjek mira, čovjek koji je pomiren s Bogom i samim sobom i zbog toga i prema drugima

zrači ovaj mir. Budući da u srcu nosi evanđelje, a to se ne odnosi samo na prošlost već i na budućnost, kršćanin je čovjek nade koji je neprestano pripravan na Gospodinov povratak, a to je milost, dar Duha Svetoga koji boravi u nama.

Evandeoski mir ukorijenjen je u Božjem planu. Osnovna poruka otkupljenja je, naime, da Bog ljubi čovjeka. Iz toga slijedi da mir nalazi svoj dom samo u srcu onoga koji je okrenut prema Bogu, a iz takvog srca se širi u koncentričnim krugovima sve dalje i dalje. To ne znači da će svatko prihvatiti od nas ponuđeni mir, neki će moguće to označiti i kao našu slabost, ali to neće promijeniti onu temeljnu istinu da na dugi rok samo dobrota može pobijediti. Naš zadatak nije da na međunarodnom planu činimo čudesa, već samo to da u našoj neposrednoj blizini budemo širitelji mira. Za to smo dobili Duha Svetoga, imajmo povjerenje u njega i molimo za mir.

Mihály Szentmártony, *Očarani Božjom riječju*,
FTI, Zagreb, 2013.

<https://pixels.com/>

Isusovo uskrsnuće

Uskrsna zora: žene na grobu

(nedjelja, 9. Travnja g. 30)

Mt 28,1-10; Mk 16,1-8; Lk 24,1-12; Iv 20,1-18

Uvezi s u najopćenitijim crtama problematikom uskrsnuća predstavljenom u prošlom broju „Mihaela“, bilježimo samo nekoliko isto tako vrlo općenitih opaski, koje mogu biti od pomoći običnom čitatelju-

A) Halucinacija?

Ukratko, Isusovo uskrsnuće bilo bi učinak goleme halucinacije jedne zanesene žene i nekolicine očajnih i lakovjernih ljudi.

Na to treba primijetiti da ovdje nije važno što bismo mi danas mogli misliti o tom problemu, nego kakav dojam ostavlja jednostavno čitanje tekstova a osobito kakav su dojam mogli imati prvi čitatelji ovih tekstova.

1) Prije svega, trebalo bi vidjeti ono što se kaže o Magdaleninoj zanesenosti i mističnosti i o njezinim halucinatornim doživljajima. Renan se oslanja isključivo na vijest o „sedam zlih duhova“, koji su bili iz nje izašli, zaključujući da se radi o ženi s teškim živčanim poremećajima. To je u najmanju ruku netočan zaključak. To bi mogla biti istina; sam izraz dopušta bilo

koju od ovih mogućnosti. Do prave stvarnosti treba doći na temelju drugih svjedočanstava. A sve što kažu ili pretpostavljaju tekstovi, oprečno je ovom načinu gledanja. Marija Magdalena je žena koja je uvijek na prvom mjestu. Žena koja ohrabruje i predvodi druge. Neumorna. U stalnom pokretu. Žena koja svraća pažnju na konkretne stvari. Koja pazi na sitne pojedinosti. Psihološki čvrsta žena. A to znači da je bila temeljito izliječena, ako je prije nego što je upoznala Isusa bila teško bolesna.

Istina je da je snažno ljubila. Ali, radi se o „normalnoj“ ljubavi, koja se izražava oblicima razumljivim za svakoga koji bi se našao u istim okolnostima. Najveće i najistinskije ljubavi redovito su najmanje patološke, tko to ne zna?

2) Iako je Marija Magdalena izvanredno važna kao svjedok Uskrsnuća, ona nije bila jedina koja je doživjela te događaje. Prazan grob i Isusovo ukazanje iskusile su i ostale njezine drugarice. Štoviše i dva apostola, pomno su tog nedjeljnog jutra pregledali grob bez tijela, i to materijalno provjeravanje bilo je prvi korak do njihove vrhunaravne vjere. Reći da je ona svojom strašću halucinirane žene „dala svijetu uskrslog Boga“, očito je romantičko pretjerivanje.

3) Nema ništa što bi upućivalo na lakovjernost ni kod Magdalene ni kod apostola. Naprotiv, njihovo duševno stanje isključuje takvo predraspoloženje.

- Ono što ona i njezine drugarice najjače osjećaju jest strah.

- Ona se osjeća nemoćnom pred stanjem stvari koje smatra očajnim.

- Sve do zadnjeg časa, ona se čvrsto hvata za misao o krađi, daleko od toga da bi se moglo raditi o nečemu vrhunaravnom.

- Ne prepoznaje odmah Isusa, ne misli da bi to mogao biti on, ustanovljuje to tek poslije nekog vremena.

- I dvojica apostola idu na grob misleći na krađu, i samo na licu mjesta uvjeravaju se da se ne radi o tome.

- Ova dvojica apostola ne uspijevaju prenijeti svoju vjeru cijeloj skupini. Većina apostola i dalje je nevjerna. Poruku žena primaju napola podrugljivo, kao tipično žensko besmisleno maštanje.

- Izričito se ustanovljuje da učenici (ovdje možemo uključiti i žene), prije uskrsnuća, nisu razumjeli nagovještaje Pisma o tom događaju (usp. također Lk 18,34), tako da se ni s te strane nije moglo stvoriti neko iščekivanje. Naravno, reći će da je sve to kasnija apologetika, izrađena izričito s ciljem da se pobiju tumačenja protivna vjeri zajednice. Tekstovi nas nekada sile da dopustimo tu apologetsku tendenciju, kao na primjer u slučaju laži o krađi (Mt 28,11—15). Ali, pripovijedati neki događaj s apologetskim ciljem ne znači da je taj događaj izmišljen. U drugim slučajevima, tekstovi nikako ne

opravdavaju takvu pretpostavku. Sasvim protivno. Bilo bi dovoljno vidjeti, na primjer, da su svjedoci žene, koje po ondašnjem pravu nisu mogle valjano svjedočiti. A osim toga, pune su straha ...

4) Govoriti o halucinaciji vrlo je lagan postupak. Kaže se da je kod Isusovog ukazivanja Marija vidjela sliku koju je stvorila njezina vlastita mašta. Njezino viđenje bilo bi čisto unutrašnje i subjektivno, bez ičega što bi mu odgovaralo u objektivnoj stvarnosti. Njezina vjera i njezina ljubav puna iščekivanja učinile bi da vidi nešto što nikad nije postojalo. Njezina bi vjera bila stvorila uskrsloga ...

Ova pretpostavka, osim što je jeftina psihologija, jest također posve odvojena od teksta. Ovaj vrlo živi opis, koji silazi u sitnice, konkretan, upućuje na nešto stvarno, na osjetni doživljaj. Za autora knjige (a to je važno) ne radi se o mističnom iskustvu.

- Kad ga prepoznaje i naziva „Rabboni“, Marija je potpuno svjesna da se radi o istom Isusu, kojega je ona otprije poznavala, koji je bio razapet u petak i bio položen u ovaj grob. Ona ustanovljuje istovjetnost. U njezinom neposrednom iskustvu ove osobe nema nikakve razlike između „pretpashalnog“ i „postpashalnog“ Krista. Krist kojega ona vidi nije djelo njezine „vjere“, nego onaj isti Krist njezinog „povijesnog“ iskustva.

- Marija komunicira s ukazanim tjelesnim osjetilima: „čuje“ kako je zove njezinim imenom, „vidi“ Isusa.

- Marija ustanovljuje Isusovu fizičku

stvarnost: dotiče ga, grli mu noge. Ne radi se samo o viđenju, postoji i tjelesni doticaj.

- Marija dolazi do vjere iza kako je ustanovila. Ne vidi jer vjeruje, nego vjeruje jer vidi.

Magdalena nije vizionarka. Ona je doživjela stvarno iskustvo nečeg opipljivog. Tumačiti tekst drukčije, znači nanositi mu silu na način koji nijedan egzegeta ne bi sebi smio dozvoliti.

Glavni je grijeh svih ovih teorija namjerno zapuštanje tekstova. Za povijesno razumijevanje bilo koje knjige nije važno što mi možemo misliti o stvarima o kojima je govor, nego ono što autor namjerava reći. U našem slučaju, nije važno što psihologija može reći o viđenjima, nego ono što je, prema autoru, Magdalena stvarno doživljavala. Potpuno je pogrešno prenositi na autore naših evanđelja naše današnje psihološke spoznaje i ono što nas u toj stvari zabrinjava. Mi znamo da unutarne viđenje može biti tako „realno“ kao i objektivno, ali kad evanđelist kaže da Magdalena „vidi“ i „čuje“ i „dotiče“, daleko je od toga da misli na ove suptilnosti, i izražava ono što bi bilo koja obična osoba razumjela, i što su njegovi čitatelji sigurno bez poteškoća razumjeli: osjetno iskustvo.

Za biblijsku hermeneutiku nema goreg neprijatelja nego što su osobni ideološki apriorizmi. Istina je da ih se nikada nećemo moći potpuno osloboditi, ali upravo stoga potrebno je uvijek postupati s najvećim znanstvenim poštenjem, a najsigurniji način da se to postigne jest držati se što vjernije tekstova unutar njihovog vlastitog povijesnog konteksta.

B) Mitovi?

Pogledajmo sada mitološku hipotezu. Izgleda da je ozbiljni autori sve više ostavljaju. Mislim da bi se razlozi toga ostavljanja mogli svesti na ova dva osnovna pravca:

- izvjesna osnovna nelogičnost u postavljanju pitanja;

- oštar, apriorističan subjektivizam, bez ikakvog obzira na tekstove.

1) Kad se kaže da je „uskrsnuće“ samo „mit“ ili simbolička „predstava“, izmišljena da izrazi unaprijed postojeći čin vjere, postupa se po vrlo čudnovatoj logici. Odakle dolazi ona vjera? Kad se vjeruje, uvijek se vjeruje u „nešto“. Dosljedno, to „nešto“ mora prije postojati. To „nešto“ motivira i rađa vjeru. Nema vjere bez predmeta vjere. Nije moguće zamisliti neko „značenje“ uskrsnuća, ako se ne misli da ono postoji; nema odnosnog predmeta.

Najprije čin, zatim vjera; ne može biti obrnuto, barem ne kod normalnog svijeta.

2) Drži se da je „uskrsnuće“ bitno kerigma, Isusova vječna poruka, poziv nama da vjerujemo i da se obratimo. Ali, uskrsne pripovijesti u našim evanđeljima ne gledaju tako na ovu stvar. Nemaju prvenstveno namjere (koja je jasno vidljiva u drugim spisima Novoga zavjeta) da nam navijeste neku poruku; barem to ne čine izravno.

Istina je ono što kaže Moltmann: „Uskrsne pripovijesti Novoga zavjeta propovijedaju pripovijedajući, i pripovijedaju povijest propovijedajući. Moderna alternativa, da li ih treba čitati kao povijesno-znanstveni izvor ili kao kerigmatički poziv nama da se odlučimo,

tako je strana tim pripovijestima kao što im je strana moderna dioba na istinu stvari i istinu egzistencije“.

Naša filozofska umovanja ne možemo naprosto prenijeti na židovski mentalitet prvoga stoljeća. Prisutna su oba elementa. Ali prisutna su u odnosu izravno-neizravno, izričito-podrazumijevano. Ne može se nijekati da evanđelisti, iako nisu svjesni do čega je nama posebno stalo, žele prvenstveno pripovijedati čine, događaje, nešto što se stvarno dogodilo, ono što je podloga poruke.

3) Ovdje treba još jednom podsjetiti na „stvarni“ značaj uskrsnih iskustava. Ova „stvarnost“ utemeljuje vjeru i buduće propovijedanje i našu angažiranost. Izbaciti ovu „stvarnost“, značilo bi lišiti smisla sve ovo. Kako bih mogao vjerovati u nešto što nikada nije postojalo, i kako bih se mogao obvezati na vjeru bez predmeta? Još jednom treba dati pravo Moltmannu, da bez te pretpostavke „propovijedanje uskrsnuća ostaje viseći u zraku, a to isto važi i za život kojeg se ono tiče, tako da se ne bi razumljelo ni zašto je propovijedanje nužno, ni zašto bi bilo uopće potrebno donijeti neku odluku s obzirom na njega“.

4) Međutim, treba priznati, da je ovaj uporni naglasak na poruci i angažiranosti kao na „značenju“ uskrsnuća značio velik doprinos životu vjere i tradicionalnoj egzezezi.

Prije se govorilo o uskrsnuću skoro isključivo kao o Kristovom osobnom događaju, bez važnosti za život vjernika, i kao o „čudesnom“ događaju velike apologetske vrijednosti. Golemi Tanquereyev priručnik, koji sam i ja upotrebljavao u bogosloviji, posvećuje samo dvadesetak stranica ovom predmetu, i to u traktatu „De Christo Dei legato seu de Religione christiana revelata“ (što je dio fundamentalne teologije ili apologetike), i ograničava se strogo na gore naznačenu shemu.

Danas smo svjesni da je Kristovo uskrsnuće sve to i mnogo više: jest stalan izazov našoj angažiranosti, vječni poziv na našu vjeru, na naše vlastito uskrsnuće, na božanski život u nama i u našim društvenim odnosima, kao na prethodne i nužne korake k eshatološkom sjedinjenju s Bogom.

Fra Augustin Augustinović, *Povijest Isusova II*, Tebis, Sarajevo/KS Zagreb, 1984.

<https://www.vaticannews.va/>

Mali vjeronaučni leksikon

Kraljevstvo Božje

Kraljevstvo Božje, hebrejski, מלכות יהוה - *malkut Jahveh*; grčki βασιλεία του Θεού, u Bibliji novi odnos prema Bogu i čovjeku, odnos u kojemu se stvorenja ponašaju po volji Božjoj (pravednost, mir, ljubav). U Starome zavjetu takav novi svijet naviještaju proroci, a u Novom zavjetu Isus Krist i njegovi učenici. Isus se nadovezuje na proročke vizije i naviješta da je kraljevstvo Božje blizu, te svojim čudesnim znakovima pokazuje kako ono treba izgledati. U kraljevstvu Božjem nema mjesta nepravdama. Mržnjama, bolestima, tegovima, nevoljama. U *Očenašu se izražava molba „Dođi kraljevstvo tvoje“.* (Mt 6,10)

Kraljevstvo nebesko

Kraljevstvo nebesko, hebrejski מלכות שמים - *malkut šamaim*; grčki βασιλεία τῶν οὐρανῶν, biblijski (židovski) naziv za kraljevstvo Božje; izbjegava spominjanje imena *Jahve* (Gospodin) te umjesto njega rabi ime *nebo*.

Krbavska ili modruška biskupija

Krbavska ili modruška biskupija, povijesna katolička biskupija sa sjedištem u Krbavi (vjerojatno Mrsinj). Osnovana 1185. na crkvenoj sinodi u Splitu. Osim Krbave obuhvaćala je srednjovjekovne župe: Novigrad (danas Todorovo u Bosni), Drežnik, Plaški, Modruš i Vinodol. Sjedište biskupije seli se u Modruš 1460. (otad se naziva modruškom), 1493. biskup se pred Turcima sklanja u Novi Vinodolski, a početkom XVII. Stoljeća sjedinjena je sa Senjskom biskupijom. Godine 1969. biskupija je ukinuta i uključena u novoosnovanu Riječko-senjsku nadbiskupiju, a 2000. na njezinu području ustanovljena je Gospićko-senjska biskupija.

Sveti Euzebije i Polion

29. svibnja, Dan kapelanije PU vukovarsko srijemske

Sveti Euzebije i Polion, kršćanski mučenici iz rimskog grada Cibalae (danas Vinkovci), djelovali su krajem III. i početkom IV. stoljeća. Živjeli su na području današnjih Vinkovaca. Euzebije je bio biskup, a Polion lektor.

Euzebije je prvi poznati biskup Cibala, a vjerojatno je tamo djelovao u vrijeme progona kršćana (249.-260.). Njegovo ime grčkog je podrijetla pa je moguće da potječe iz neke doseljene grčke obitelji. O njegovom biskupskom radu ne zna se gotovo ništa, ali se spominje u martirologiju svetog Jeronima i u mučeničkim aktima svetog Poliona. U tim aktima, napisanim za liturgijsku upotrebu piše: „S veseljem svetkujemo spomen ove dvojice junaka (Euzebija i Poliona) i molimo Svemogućega da nas učini dionicima njihovih zasluga.”

Progonitelji Kristove vjere u Cibalama uhvatili su Euzebija 27. travnja, vjerojatno godine 258., za vladavine cara Valerijana. Doveden je na sud, saslušan, proglašen krivim kao kršćanin i biskup te je istog dana i pogubljen.

O Polionu se više zna, jer je sačuvan opis njegova mučeništva. Polion je bio lektor i voditelj lektorske škole, propovjednik i uzoran čovjek. Čini se da je bio podrijetlom iz samih Cibala. Kao

kršćanin u svojim je mladim danima vjerno obavljao službu lektora (čitača) na crkvenim sastancima. Školovan mladić, postao je učitelj i odgojitelj pripravnika za crkvene službe, u prvom redu lektora. Za vrijeme cara Dioklecijana i Maksimijana (284.-305.) buknuo je krvavi progon kršćana. Sirmijski prefekt Prob, upravitelj velike rimske pokrajine Panonije, žestoko je udario na kršćane. Po njegovom nalogu u Singidunumu (današnji Beograd) pogubljen je svećenik Montan, u Srijemskoj Mitrovici biskup Irenej i đakon Demetrije, a u Cibalama (Vinkovcima) mladi, poletni lektor Polion, poznat po svojoj revnosti i pobožnosti. Kad je doveden pred Proba, nije pokazao ni najmanjeg straha. On je znao da mora svjedočiti svoju vjeru pa je mirno rekao kako se zove i koju službu obavlja u Crkvi. Prob je tražio od Poliona da žrtvuje poganskim bogovima i da se odrekne kršćanstva. Polion je to odbio i održao vatren govor o temeljima kršćanske vjere. Osuđen je na smrt i spaljen na lomači 27. travnja 304., na isti dan, kada je prije gotovo pola stoljeća mučeništvo pretrpio cibalski biskup Euzebije. Zaštitnik je bogoslova i lektora, a štuju ga i na prostoru današnje Italije (jedan samostan u Ravenni nazvan je njegovim imenom). Spomendan svetih Euzebija i Poliona slavi se u đakovačkoj i srijemskoj biskupiji od 1807. Posvećena im je od 1972. župna crkva u našim Vinkovcima., a Policijska kapelanije PU vukovarsko srijemske uzela ih je za svoje zaštitnike.

<https://www.velecasnisudac.com/>

NAŠI POKOJNI

SVETO DENONA,

PU zadarska, Zadar, 23. svibnja 1992.

IVAN RAKAS,

PU sisačko - moslavačka, Šišinac, 28. svibnja 1992.

MIROSLAV STANIŠIĆ,

PU splitsko - dalmatinska, Gospić, 29. svibnja 1991.

MIROSLAV STANIŠIĆ,

MUP, Gospić, 29. svibnja 1991.

DAMIR MARKOVINOVIĆ,

PU brodsko - posavska, Okučani, 29. svibnja 1995

POČIVALI U MIRU!